

VRIJWILLIGERSWERK IN DE CULTURELE SECTOR IS POPULAIR

'Ik hoor weer ergens bij'

Wie houdt van kunst, muziek en film, kan die voorliefde steunen met belangeloze hulp. Veel senioren doen vrijwilligerswerk bij een culturele organisatie. Hannah, Gertjan en Marlette verenigen met hun vrijwilligerswerk het nuttige met het aangename. "Ik zie elke keer weer wat nieuws."

HANNAH TULLING (71) IS VRIJWILLIGER EN COÖRDINATOR GASTBEGELEIDERS BIJ FILMTHEATER HET LOUIS HARTLOOPER COMPLEX EN FILMHUIS SLACHTSTRAAT IN UTRECHT.

Hannah Tulling heeft altijd een druk leven gehad met twee banen: bij de Stadsschouwburg in Utrecht en als docent bij de Hogeschool Leiden. De laatste jaren voor haar pensioen deed ze daarnaast vrijwilligerswerk en dat is ze blijven doen. "Ik vind het leuk om bezig te zijn en houd ervan veel mensen om me heen te hebben. Sinds 2015 werk ik als vrijwilliger bij het Louis Hartlooper Complex. Ik controleer de kaartjes en start de film op. Een leuke bijkomstigheid is dat je als vrijwilliger altijd samen met iemand gratis naar de film kan. Ik houd van film, dus dat komt goed uit."

Hannah is onder andere actief in het Louis Hartlooper Complex.

Inmiddels is Hannah ook coördinator van de gastbegeleiders bij het Louis Hartlooper Complex én filmtheater Slachtstraat. "Ik maak de roosters, zorg voor vervangers als er zieken zijn en neem nieuwe mensen aan. Daarnaast ben ik zelf ook nog steeds gastbegeleider. Twee á drie keer per maand draai ik een dienst van vijf uur. Nadat ik de film heb opgestart, wacht ik tot de volgende begint. In die tijd ga ik lekker een boek lezen of maak een praatje met het horecapersoneel." Ze vindt vooral het contact met de bezoekers erg leuk. "Doordat hier veel terugkerend publiek komt, ga je de mensen langzamerhand kennen. Als ze de zaal binnengaan, vragen ze me soms of ik de film al heb gezien en hoe ik hem vond. Na afloop vertellen ze dan wel

hoe ze de film hebben ervaren."

'HAAR VERHAAL KLOPTE NIET'

Maar Hannah leert de mensen ook op een andere manier kennen. "Ik maakte een oudere mevrouw mee die een CJP-pas, die eigenlijk voor

jongeren bedoeld is, toonde en glashard beweerde dat ze daarmee twee gratis kaartjes kon krijgen. Ik liet me zó overrompelen dat ik er niets van heb gezegd en vriendelijk bleef. Toen ik later navraag deed bij de receptie, bleek haar verhaal helemaal niet te kloppen. Nu en dan sta ik versteld van de brutaliteit van mensen. Maar dat zijn uitzonderingen; veel vaker verloopt het contact plezierig." Doordat beide filmtheaters goed bezocht worden, heeft Hannah weer zes nieuwe vrijwilligers aangenomen. "Het werk is zo populair dat we inmiddels zelfs een wachtlijst hebben. De meesten zijn gepensioneerd en hebben er nog andere vrijwilligersbanen naast. Net als ik zijn ze graag bezig."

GERTJAN SPUIJ (72) IS VRIJWILLIGER BIJ MUSEUM PANORAMA MESDAG IN DEN HAAG.

'DIE VERWONDERING IS MOOI'
"Kijk, dat vind ik nou zo mooi." Gertjan Spuij gebaart naar een schoolklas kinderen die Museum Panorama Mesdag binnenstapt. Als vrijwilliger bij het museum leidt hij zulke groepen vaak rond. Dat is aan hem, als gepensioneerd docent Engels en Culturele en Kunstzinnige Vorming, wel besteed. Hij weet zelfs de ongeduldigste scholieren nog bij de les te houden. "Ik geef ze bijvoorbeeld elk een verrekijker en laat ze een tafereeltje op het

panorama zoeken. Jongeren laat ik zien hoe modern en bijzonder dit panorama voor die tijd was. Nu zijn ze gewend aan 3D-animaties en VR-brillen in de bioscoop, maar 140 jaar geleden bestonden er nog niet eens films, en toch was dit driedimensionale schilderij er al. De verwondering van mensen vind ik mooi om te zien. Zelfs als ze een tweede of derde keer terugkomen, ervaren ze nog de magie van het panorama."

'JE ZIET ELKE KEER WAT NIEUWS'
Twee dagen per week is Gertjan in het museum te vinden om bezoekers te begeleiden en rondleidingen te geven. "Dat leek me meteen interessant. Ik verzamel schilderijen van de Haagse school en Katwijkse kusttafereelen, dus de interesse was er al." Met aanstekelijk enthousiasme wandelt Gertjan langs het cilindervormige panoramaschilderij dat een vergezicht biedt op de Noordzee, de

duinen, Scheveningen en Den Haag. "Je ziet elke keer wel weer wat nieuws. Grappige tafereeltjes van moeders met spelende kinderen. In de verte het vuurtorentje van Katwijk. Een ober met een wit voorschot en dienblad in een restaurant. Hangjongeren op een bootje."

FAVORIETE SCHILDERIJ

Tijdens zijn rondleidingen vertelt hij de bijzondere verhalen die achter het panorama en de andere schilderijen schuilgaan. Eén van zijn favoriete werken is het schilderij 'Ezeltje rijden' van Hendrik Willem Mesdag, waarop een groepje kinderen is afgebeeld. "Het is klein, gedetailleerd en zo mooi van kleur. Heel anders dan de grote doeken die hij maakte, van zeegezichten. Het is nu te zien in de huidige tentoonstelling Kinderen van de Haagse School. Ik ben er echt een beetje verliefd op!"

MARLETTE VAN KLEEF (77) IS VRIJWILLIGER BIJ MUZIEKGEBOUW AAN 'T IJ IN AMSTERDAM.

'DE SFEER SPRAK ME AAN'

Het fonkelnieuwe Muziekgebouw aan 't IJ is nog maar een halfjaar geopend als Marlette van Kleef er in 2006 een lunchconcert bezoekt en meteen gecharmeerd is van de plek. "Bij de informatiebalie zag ik iemand zitten die bezoekers ontving en wegwijs maakte. Dat leek me zo leuk. Toen bleek dat dit een functie voor vrijwilligers was, heb ik meteen gebeld. Het was in no time geregeld, want ze wilden er graag mensen bij hebben. Hoewel ik graag naar concerten ga, koos ik hier niet voor omdat ik zo van muziek hield. Het was vooral de sfeer die me aansprak: plezierig, informeel en losjes."

KIJKJE ACHTER DE SCHERMEN

Marlette is begonnen als vrijwilliger aan de balie. "Je geeft bezoekers informatie, houdt toezicht, helpt

mensen die moeilijk ter been zijn en ontvangt kinderen die er een workshop volgen. Later ben ik programmaboekjes gaan verkopen en heb ik geholpen bij festivals zoals de Strijkkwartetbiënnale. Sinds 2015 ben ik ook vrijwilligerscoördinator, maar ik val nog weleens in bij de balie." Daarnaast geeft Marlette al vijftien jaar rondleidingen door het Muziekgebouw, zodat bezoekers een kijkje achter de schermen kunnen nemen. "Dit is een betaalde functie die is voortgevloeid uit het vrijwilligerswerk." Ze is in haar werkzame leven stafmedewerker geweest in onder meer de ouderenzorg en een instelling voor blinden en slechtzienden.

"Dat was een stressvolle baan met veel verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid draag ik nu als coördinator ook, maar op een heel andere, ontspannen manier.

Gevoel 'erbij te horen'

Nadat ze stopte met werken wilde ze bovendien graag het gevoel hebben weer ergens bij te horen.

"Dat is bij dit vrijwilligerswerk beslist zo. We worden nauw bij alles betrokken en bijvoorbeeld uitgenodigd voor personeelsfeesten. Een mooie bijkomstigheid is dat ik eens per week gratis met iemand naar een concert mag. Ik heb hierdoor

kennisgemaakt met veel verschillende muziekstijlen. Zo vond ik een stuk van de Griekse componist Xenakis fantastisch. De musici zaten door

elkaar heen in de zaal. Het publiek moest oordopjes in doen om het te beluisteren. Dat was een bijzondere

ervaring. De psalmen van componist Steve Reich met muziekgroep Askol|Schönberg vond ik ook erg mooi. En het stuk 'Ricorda cosa ti hanno fatto in Auschwitz' van de Italiaans componist Luigi Nono heeft mij, vanwege mijn achtergrond, erg aangegrepen. En zo zijn er talrijke voorbeelden."

De vrijwilligersfuncties zijn populair, waardoor er een wachtlijst voor nieuwe aanwas is. Marlette zal voorlopig niet vertrekken: "Toen ik hier begon, voelde ik me meteen heel erg op mijn plek, en dat is na bijna twintig jaar nog steeds zo."

"We hebben zelfs een wachtlijst van vrijwilligers"

ENKELE FEITEN EN CIJFERS

- Vrouwen zijn iets vaker actief als cultureel vrijwilliger dan mannen.
- Het aandeel cultureel vrijwilligers neemt toe met de leeftijd.
- Van de 15- tot 19-jarigen doet 2,3 procent cultureel vrijwilligerswerk, terwijl dit percentage onder 65- tot 75-jarigen met 7,9 procent het hoogste is.
- Gemiddeld besteden culturele vrijwilligers 3,1 uur per week aan hun werk.

Bron: Onderzoek naar de activiteiten, duur en motieven bij vrijwilligerswerk (CBS en Arends et al. 2018), onderzoek Boekmansichting 2019